

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 188.

Tredie Session.

56de Møde.

Livsbagen den 13de Januar.

(Kortf.)

Uovsing (fortsat): Lad os nu altsaa tanke os, at Catechetembedet faldt bort, og at der ved Borger-skolen blev ansat en sagkyndig Mand, som kunde offre Skolen sin hele Tid og gjøre Skolens Gjerning til sin Livsopgave, lad os fremdeles tanke os, at der, hvilket er en Forandring, som maaskee ikke vilde have saa ganske Lidet at betyde, blev givet denne Mand Prædicat af Rector, og at de øvrige Reformer, som Skoleloven vil føre med sig, bringe Borger-skolen paa et høiere Standpunkt, jeg skulde da ansee det for sandsynligt, at Borgerne deri Byen endelig vilde komme til Erkjendelse af, at det dog er noget Unaturligt for en By, som kun har 4000 Indbyggere og som kun har 260 Drengbørn, der besøge de communale Skoler, at det er noget Unaturligt for en saadan By at have 3 communale Underviisningsanstalter, der væsentligt have det selvamme Formaal og kun ere adskilte efter Hensynet til en Inddeling af Drengene, i de fattige Dreng, de simple Dreng og de fornemme Dreng. Jeg troer, at den ærede Ordsfører har fuldkommen Ret i hvad han antydede i sit Foredrag, at nemlig Ligheden mellem de forskjellige Samfundsklasser ikke let kan søges opnaaet ad en heldigere Wei end ved at indføre Fællesskab i den elementaire Underviisning. Dersom denne Erkjendelse skulde blive levende i Communen, vilde det føre til, at Borger-skolen blev udvidet, og at man ønskede Tilskuddet givet til Borger-skolen. Denne Skole har for Diebliffet i 4 Classer kun 62 Disciple, og de Disciple, der for Diebliffet ikke benytte de communale Skoler, ere ikke engang et saa stort Antal; altsaa den Skole, som

kunde fremfalde derved, at man gjorde Afkald paa Realskolen, og at Tilskuddet gaves til Borger-skolen, vilde ikke blive overordentlig stor; den vilde ikke faae et Discipel-antal, som kunde ansees for større, end hvad der er ønskeligt og saa af pædagogiske Hensyn.

Men baade Cultusministeriet og Udvalget have, som sagt, seet bort fra Spørgsmaalet om, hvilken af de tre Wei man skulde betrage, og begges Forslag maa saaledes være beregnede paa at kunne passe, hvilken Wei man end valgte. Man maa altsaa gaae ud fra, at Communen vil realisere det Ønske, som den nu har, nemlig at oprette en selvstændig Realskole. Cultusministeriet har formeent, at 1200 Rbd. vilde være tilstrækkeligt som Tilskud til en saadan; Udvalget har i Betænkningen erklæret denne Sum for utilstrækkelig, skjøndt dette ikke er motiveret i Betænkningen og den ærede Ordsfører heller ikke her i sit Foredrag har beviist, at det er utilstrækkeligt. Efter det Overflag, jeg har gjort, har jeg ikke ganske kunnet komme til det samme Resultat; jeg har tilfældigviis kunnet sammenholde Tilstanden, saaledes som den for Diebliffet er i en Realskole i en Kjøbstad udenfor Kjøbenhavn, og er saaledes sat istand til nogenlunde at kunne anstille en Beregning. Udgifterne ved en Skole, der skulde omfatte 3 Classer, — thi jeg troer, at Udvalget har Ret i, at den fjerde, Forberedelsesclassen, maatte falde bort —, troer jeg kunde anslaaes til 3,000 Rbd. Jeg mener nemlig, at Lærerkræfterne ville kunne anslaaes til 2,000 Rbd., 200 Rbd. vilde medgaae til mindre Udgifter til Skolen og 800 Rbd. til Skolens Bestyrer. Dette er neppe for lidet; thi deri er ikke beregnet Indtægten af hans Underviisning eller hans frie Bolig, saaledes at Indtagten for ham idetmindste omtrent vilde blive 800 + 300 Rbd. eller 1,100 Rbd. og fri Bolig, hvilket vel